

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par ieteikumu Padomes lēmumam, ar ko pilnvaro sākt sarunas par digitālās tirdzniecības disciplinām ar Korejas Republiku un Singapūru

(2023/C 253/02)

[Pilns šā atzinuma teksts angļu, franču un vācu valodā ir pieejams EDAU tīmekļa vietnē <https://edps.europa.eu>]

Eiropas Komisija 2023. gada 14. aprīlī izdeva ieteikumu Padomes lēmumam, ar ko pilnvaro sākt sarunas par digitālās tirdzniecības disciplinām ar Korejas Republiku un Singapūru

Šā ieteikuma mērķis ir pilnvarot Komisiju sākt sarunas ar Korejas Republiku un Singapūru, lai noteiktu saistošas disciplīnas par preču un pakalpojumu tirdzniecību, ko nodrošina elektroniskie līdzekļi. Šīs sarunas var attiekties uz pārrobežu datu plūsmām ar uzticēšanos, datu lokalizācijas prasībām un personas datu aizsardzību.

EDAU atgādina, ka Eiropas Savienībā personas datu aizsardzība ir pamattiesības, tādēļ tās nav apspriežamas ES tirdzniecības nolīgumu kontekstā. Sarunas par datu aizsardzības un tirdzniecības nolīgumiem ar trešām valstīm var papildināt viena otru, bet tās ir jārisina atsevišķi. Personas datu plūsmas starp ES un trešām valstīm būtu jāvirza, izmantojot mehānismus, kas noteikti ES datu aizsardzības tiesību aktos. EDAU atgādina, ka 2018. gadā Komisija tirdzniecības sarunās apstiprināja horizontālus noteikumus par pārrobežu datu plūsmām un personas datu aizsardzību. EDAU uzskata, ka ar šiem noteikumiem tiek panākts līdzsvarots kompromiss starp publiskajām un privātajām interesēm, jo tie ļauj ES novērst protekcionisma praksi trešās valstīs saistībā ar digitālo tirdzniecību, vienlaikus nodrošinot, ka tirdzniecības nolīgumus nevar izmantot, lai apstrīdētu ES Pamattiesību hartā un ES tiesību aktos par personas datu aizsardzību garantēto augsto aizsardzības līmeni. EDAU no ieteikuma saprot, ka būtu jāuzsāk sarunas par datu plūsmām un datu aizsardzību, lai vienotos par noteikumiem, kas ir saskaņoti ar šiem horizontālajiem noteikumiem. Skaidrības labad EDAU iesaka tieši atsaukties uz šiem horizontālajiem noteikumiem.

Turklāt, konkrēti attiecībā uz Korejas Republiku, EDAU norāda, ka Komisija jau 2021. gadā ir sniegusi atzinumu par šīs valsts aizsardzības līmeņa pietiekamību. Līdz ar to personas datu nosūtīšana no pārziņa vai apstrādātāja Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) organizācijām Korejas Republikā, uz kurām attiecas lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību, var notikt bez nepieciešamības saņemt turpmāku atļauju. Tāpēc EDAU iesaka sīkāk paskaidrot, kāpēc, neraugoties uz lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību, tiek uzskatīts, ka Korejas Republikas gadījumā ir nepieciešamas turpmākas sarunas par pārrobežu datu plūsmām un datu aizsardzību.

Turklāt EDAU uzskata, ka sarunu norādes un horizontālie noteikumi ļauj pienācīgi pamatotos gadījumos veikt pasākumus, kas prasītu pārziņiem vai apstrādātājiem glabāt persondatus ES/EEZ. EDAU atgādina, ka kopā ar EDK viņš nesēn ieteica, ka pārziņiem un apstrādātājiem, kas veic uzņēmējdarbību ES/EEZ un apstrādā elektroniskos veselības persondatus Komisijas priekšlikuma regulai par Eiropas veselības datu telpu darbības jomā, vajadzētu būt pienākumam glabāt šos datus ES/EEZ, neskarot iespēju nosūtīt elektroniskos veselības persondatus saskaņā ar VDAR V nodaļu. Lai izvairītos no šaubām, EDAU iesaka sarunu norādēs skaidri precizēt, ka noteikumiem, par kuriem panākta vienošanās, nevajadzētu liegt ES vai dalībvalstīm pienācīgi pamatotos gadījumos pieņemt pasākumus, kas pieprasītu pārziņiem vai apstrādātājiem glabāt persondatus ES/EEZ.

1. IEVADS

1. Eiropas Komisija ("Komisija") 2023. gada 14. aprīlī publicēja ieteikumu Padomes lēmumam, ar ko atļauj sākt sarunas par digitālās tirdzniecības disciplinām ar Korejas Republiku un Singapūru ⁽¹⁾ ("ieteikums"). Ieteikuma pielikumā ir sīki izklāstītas norādes sarunām par digitālās tirdzniecības disciplinām ar Korejas Republiku un Singapūru, kā arī ierosinātais noteikumu un saistību saturs ("pielikums").
2. Eiropas Savienībai ("ES") kopš 2011. gada ir brīvās tirdzniecības nolīgums ar Korejas Republiku un kopš 2019. gada - brīvās tirdzniecības nolīgums ar Singapūru. Šie brīvās tirdzniecības nolīgumi paredz būtiskas saistības attiecībā uz preču un pakalpojumu tirdzniecību starp pusēm, bet tajos nav iekļauti visaptveroši noteikumi par digitālo tirdzniecību ⁽²⁾.
3. ES un Korejas Republika 2022. gada 28. novembrī noslēdza digitālo partnerību un šajā kontekstā 2022. gada 30. novembrī vienojās par nesaistošiem digitālās tirdzniecības principiem. ES un Singapūra 2023. gada 1. februārī noslēdza digitālo partnerību un 2023. gada 31. janvārī vienojās par nesaistošiem digitālās tirdzniecības principiem ⁽³⁾.
4. Ieteikuma mērķis ir pilnvarot Komisiju sākt sarunas ar Korejas Republiku un Singapūru, lai saskaņā ar LESD 218. panta 3. un 4. punktu noteiktu saistošus noteikumus par preču un pakalpojumu tirdzniecību, ko nodrošina elektroniskie līdzekļi.
5. Šis EDAU atzinums ir sniegts pēc Eiropas Komisijas 2023. gada 14. aprīļa apspriešanās saskaņā ar ESDAR ⁽⁴⁾ 42. panta 1. punktu.

5. SECINĀJUMI

18. Ņemot vērā iepriekš minēto, EDAU sniedz šādus ieteikumus:
 - (1) skaidri norādīt, ka sarunas par datu plūsmām un datu aizsardzību būtu jāuzsāk, lai vienotos par noteikumiem, kas ir saskaņoti ar horizontālajiem noteikumiem par pārrobežu datu plūsmām un personas datu aizsardzību tirdzniecības sarunās, ko Komisija apstiprināja 2018. gadā;
 - (2) apsvērumā paskaidrot, kāpēc, neraugoties uz Korejas Republikai piešķirto lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību, tiek uzskatīts, ka ar šo valsti ir jāturpina sarunas par pārrobežu datu plūsmām un datu aizsardzību;
 - (3) ieteikuma pielikumā iekļautajās sarunu norādēs precizēt, ka apspriestajiem noteikumiem nevajadzētu liegt ES vai dalībvalstīm pienācīgi pamatotos gadījumos noteikt pārziņiem un apstrādātājiem pienākumu glabāt persondatus ES/EEZ;
 - (4) Padomes lēmuma apsvērumā iekļaut atsauci uz šo apspriešanos ar EDAU.

Briselē, 2023. gada 15. maijā

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

⁽¹⁾ COM(2023) 230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1681472401391&uri=COM%3A2023%3A230%3AFIN>

⁽²⁾ Ieteikuma 1. apsvērumš.

⁽³⁾ Ieteikuma 2. apsvērumš.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).